

Espectacles

La Unió Lliberal

De l'estrena de «Baixant de la Font del Gat o la Marieta de l'ull viu»

Es probable que molt aviat es donarà una segona representació de la tragicomèdia de l'Amichatis i en Màntua que tant grandios òxit va tenir en efectuar-se la seva estrena.

— Per a celebrar l'èxit que va assolir «La Marieta de l'ull viu» en l'escenari de l'Unió, avui es reunirà en fraternal àpat un grup d'entusiastes del nostre teatre a la fonda d'Europa.

— Publiquem a continuació el complement de la conferència original d'en Manuel Fontdevila, que, per manca d'espai, sols en publicarem un fragment en nostra darrera edició.

El Teatre Popular d'Amichatis

El teatre de l'Amichatis des d'un punt de vista tècnic, es caracteritza per lo personal de la seva arquitectura, personalisme que culmina en «La borda», l'obra més original de construcció que s'ha produït a Barcelona de molts anys ençà. I es caracteritza també pel segur concepte ponderat que té de l'efectisme teatral, efectisme que és la suprema força de tota obra escènica. Usant una frase potser ridícula, de crític gairebé migeval, diríem que domina el clar-i-obscur. En últim terme, hi ha en la tècnica de l'Amichatis una tendència al diàleg pintoresc que també constitueix una bella qualitat. Això, tècnicament. Ara bé, com a caràcters totals, es troba sempre en la seva obra, interès i emoció, característiques fonamentals del teatre popular. L'interès està motivat en l'Amichatis pel color dels personatges, per les sorpreses que s'experimenten pel camí del drama o comèdia i, en algunes vegades, i especialment en la «Marieta», pels records que desvetllen les seves obres.

I en quant a la emoció, sempre motivada per una acció de dibuix ferm i groixut, és una conseqüència obligada del dolor i del valor humà dels seus temes.

Aquesta és doncs, la síntesi del teatre de l'Amichatis; però resta encara a tractar el què en podríem dir objecte d'aquest teatre, i que és precisament la seva més ferma característica.

L'Amichatis és un poeta de Montmartre, perquè Barcelona també té el seu Montmartre. Mancava ésser cantat el més vigorós dels districtes barcelonins, el districte V, que es la Villefe barcelonina, i ell ha sigut el primer glossador d'aquesta ciutat de color, de crim, i de misèria moral i raquitisme material.

Ell se sent, en aquest districte V, com l'Emili Vilanova se sentia en el carrer de Basea (distric-

te II), com en Carner al glosar les torretes de Sant Gervasi (districte VIII), com l'Iglesias amb els seus obrers de Sant Andreu (districte IX), com en Pous i Pagès amb les seves obres de dreta de l'eixampli (districte IV), com en Vallmitjana amb els gitanos de la Bòrdeta i sota Montjuic (districte VII).

I és que el districte V, amics, era fins fa poc temps un troç de Barcelona que encara no havia sigut descobert per cap Cristòfol Colom de la literatura; era una cosa remota i obscura perduda com una illa, en mig del mar revolt de la ciutat.

L'ànima canalla i innocent alhora del districte de les Dressanes, era desconeguda. No havia sigut estargit encara el tipu tant salau del pessa, topista, tirador del sobre, vividor de dones, manipulador de la màgica carteta, que és més viu que qui l'ha fet i que, al mateix temps, menja com un burgès de tercer ordre, amb cupó i principis morals, la substanciosa escudella de pagès que anuncien pintorescament totes les tasques de la barriada

«ES... CUDELLA DE PA... GÉS»

Ningú havia cantat encara els salms làics a tot el tràgic i sainetesc santoral revolucionari de carrers que el mateix estan disposats al ball que a la barricada: els carrers de Sant Ramon, Sant Sadurni, Sant Jeroni, Sant Oleguer, Sant Rafel, etc, etc; cada carrer, un *criadero* de pianos de manubri; cada carrer un badall i un crim, o una arrossada a Montjuic, amb molt pa i tou i molt vi negre, ànima catalana de la canalla de la Ciutat, que no pot, així que s'en descuida, deixar-se de sentir influïda per aquest sol del mig dia de França i del litoral de Catalunya que beneeix els camps i fa créixer el blat i cova les patates sota terra i ens fa feliços i sardanistes, i treballadors... per força.

Ningú havia glosat l'espectacle, únic al món, d'aquest *Conde del Asalto*, que no és el *verdadero conde*, perquè no paga ni a tiros, carregat fins a

les cloaques de cupletistes i d'atraccions de cine i de ganduls de tot arreu d'Espanya; ningú havia elevat l'aigua fort del Paral·lel a la categoria de estampa de ventall, i l'Amichatis, unes vegades sol, altres vegades en companyia de l'excels Montero, ha realitzat amb el seu teatre aquesta magna obra.

Però, la seva labor ha culminat ara amb «La Marieta de l'ull viu», que immediatament veurà aquí en aquestes taules, talment com si us mostréssim una auca de figures de boix, obratendre i forta a l'ensems que ha sortit de la seva ploma i de la no menys feliç del seu col·laborador, el company Màntua, també home de teatre enamorat de les delicadeses i suavitats escèniques, minucios i acurat, paciencut com un benedictí i serè i equànim com un geògraf explorador.

Ambdós; l'Amichatis i en Màntua, han realitzat el miracle d'escriure una obra fonament barcelonina, plena d'evocacions històriques i de retrospectivitats, però alhora vibrant de passió humana i teatralíssima.

«La Marieta» és, al meu entendre, una obra pregonament moral, perquè mostra les tortures íntimes que provoca el pecat tant freqüent de la maledicència.

L'ànima canalla, l'ànima perversa del carrer, provoca una cançó de deshonra,

*Baixant de la Font del Gat
una noia, una noia,
baixant de la Font del Gat
una noia amb un soldat.*

talment com en «La Dolores» de Calatayud, la copla resava canallesament

*Si vas a Calatayud
pregunta por la Dolores
que es una chica muy guapa
y amiga de hacer favores.*

Una companyia d'artistes de debò —perquè presentar-vos-els, si ja els coneixeu?— una companyia d'artistes de debò us dirà amb el seu art, millor que jo ho faria, totes les excel·lències d'aquesta comèdia que ha glorificat una bella contrada de la muntanya maleïda, la Font del Gat, que ja tindrà sempre més una llegenda noble.

Veus-aquí, entre altres dignes qualitats, la més estimable de totes les de la comèdia, la seva ciutadania i el seu civilisme. La muntanya, que no podia esborrar la seva llegenda tràgica i execrable de terrors inhumans, prompte quedarà vençuda: per un cantó, una munió de joves ardits ja l'han invadida per a alegrar-la amb l'esport, mentre de l'altra banda, l'Amichatis i en Màntua d'una bursada han guanyat ja l'ampit meravellós de la meravellosa Font del Gat.

MANUEL FONTDEVILA

La Ventafocs

Dijous vinent es donarà una representació d'aquesta famosa rondalla, al teatre de La Unió Lliberal, corrent la interpretació a càrrec de la companyia Bové-Torné que la ve representant amb grós èxit a tot Catalunya

DIPÓSIT I VENDA
de
CORRETGES
PER A TRANSMISIONS

de
CUIRO :: BABATA
i
PEL DE CAMELL

Tubos de goma per a conducció de tota classe de líquids

Vicenç Codina

Caputxins, 51 i 53 : Telèfon 41

DOCTOR R. PERPIÑÀ MÁS

Metge especialista en enfermetats de la vista

Ex alumne de les Facultats de Medecina de Paris i Barcelona

Gabinet especial per a la graduació de la vista i selecció de cristalls per a lentes

GRANOLLERS

Doctor Robert, 16 : Dijous de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.ª 2.ª (De 11 a 1 i de 4 a 6)

(Entre Aribau i Universitat)